

ПРАЦЯ

ОДИНОКА УКРАЇНЬСЬКА ЧАСОПИСЬ У БРАЗИЛІЇ

Виходить кожного четверга о 8-ій год. рано.

ВИДАЄ: ВИДАВНИЧА СПІЛКА.

„ПРАЦЯ“

Український просвітно-економічний тижневик у Бразилії.

ПЕРЕДПЛАТА У БРАЗИЛІЇ:

Річно 8\$ піврічно 5\$
Для Галичини 72 кор.
Для України 36 руб.
Для п. Америки 2.50 дол.
Для Канади 2.50 дол.
Для Аргентини 6 пез.

„PRACIA“

Jornal semanal para os Ukrainos no Brazil.
Publica-se em Prudentopolis às Quintas Feiras.

Дрібні оголошення по 100 рс. від стиха. Більші по 200 рс. За всякі оголошення платити с гори.

PRACIA

Prudentopolis —:— Parana

Ми Українці до слону
В нас є сила Козаків!

Не розлучать нас ні море,
Ні межі чужих країв. Гимн ам. Укр.

Пещена дитина.

Відома річ, яким нещастем є пещена дитина. Пестій робиться з кожним днем більш вибагливим більш зухвалим, більш непокірним, ніщо для нього не є недозволенним, нічим його не вдоволяти; все свірилось йому хочеться, все надоїд-досвідими химерами й забагань будуче вередує. А врешті поють гуркалаком навіть тому, котрілі согу идоріс навіть до колін. Вшли вріс астем для отруєння і для себе самого.

Європа пестила Польщу ціле століття; а вже останніми роками розвела її до неможливости. Не було ні одного покривдженого народу під сонцем, ніхто не терпів, ніхто не переносив жертв, ніхто не потребував підмоги. Польща одна була страдницею, Польща була злою совістю людства, Польща одна була здібна до геройства, Польща мала право на самостійність, Польщею піклувалися усі, від Ватикану починаючи, на Америці кінчаючи. А тимчасом ся Польща жила як в Бога за пазухою, вона мала змогу всюди розвивати свою культуру і збогачуватися коштом навіть своїх «гнобителів», вона шумом і багатствами дивувала світ, вона множила армію неробів-панічів, що робили скандали в цілій Європі, вона скрізь інтригувала, всіх обманювала своїми терпіннями, всіх дурила своєю поступовістю, всіх натягала на

ний Пілсудський цілував стопи Відгельма II., а рівночасно думав про зраду. Славний Галлер, котрий добровільно сформував «східний легіон» для оборони Австрії, зрадив Австрію і пішов на вільного лякея Франції. І т. д.

І таким обманом зродилася Польща. Зродилася завдяки міжнародних комбінацій. Німеччина розбила Росію і окупувала Польщу, а в слід за тим, з метою не допустити до постійного завойовання Польщі Німеччиною, коаліція проголосила самостійність цієї країни. А Німці з метою прихилити Поляків до себе проклямували те саме. Росії вже ніхто не питався. І так Польщі дісталася самостійна держава без найменшої з їхнього боку жертви і боротьби. Вони підняли боротьбу пойню в цілі заграблення чужої землі. Як би їм було довелось вибороти собі волю свою і волю своїх сусідів. А доля розвела пестія. А далше нещасте паде вже на совість коаліції, головнож Франції.

І пестій розібрав собі до божевілля. Діставши гроші, зброю, одяг, і фізичну підмогу, пестій забавив такого, що навіть опікунам зробилося за нього ніяково. І пішли слова остороги. Та пестій вже нікого не слухав. Не послухав коли йому казали сидіти на своїм загоні і не посягати за чуже; зігнував так зв. лінію Керсона відносно східної польської границі, зігнував коли йому, для зацяткання дозволили іти

сах, де дійсність (кільканайцять відсотків відданих на його користь голосів) виказала, яким безглуздям і безличвістю був його апетит на цей заказаний овоч. Захотів другої цяцьки, Гор. Шлезку, і тут знов потерпів невдачу. Та він не робить собі з дійсности нічого. Йому-ж все вільно! Він силою забирає не свою землю де 67 процент населення сказало йому: руки геть! Поневолити користаючи з хвиливого важкого положення України і большевизької Росії, 7—8 мільонів українського народу, та ще кривиться і румсає, що йому мало. Сказали йому, що у Сх. Галичині де він своєю злочинною пустотою накоїв лиха на цілі століття, голосованням населення саме вирішить про свою долю, а він тупотить ногами з пересердя і кричить: не хочу! не позволю. І забуває про це, що наказ іде від тих, котрі його до Сх. Галичини пустили, і котрі допомогли до розбою.

Та це звичайна річ з розвезеною дитиною. На це нема ради і треба пестія оставити самому собі, треба ждати, аж він собі попарить пальці. І ждати певно не прийдеться довго. Сьогодні Польща зі всіх боків оточена ворогами, які з затиснутими зубами дожидають хвилі обрахунків. Внутрі краю чути скрегіт зубів вимучених жолдацтвом і урядовцями мас, котрі мов спасення душі дожидають визволу зі сходу (від Москаля), або з захо-

держави, злочинне трактоване національних меншостей — отсе образ сучасної Польщі. «Мане Текель Фарес» польським пестієм і кожний розумніший Поляк здає собі справу і не криється з пересвідченням, що кара мусить прийти і, що ся кара буде страшною.

Добродії і опікуни пестія прийшли до свідомости, що їх ласка обернеться на горе пещеної дитини; і вони вже каються свого гріха. Та недалекий час коли і сам пестій заплаче гірко. Бо волі не здобудеться фраком і очима куртізани. Бо хто мечем воює цей від меча гине.

Рігський договір витав пестій гучно. Та на його обличчі, у хвилях радісних вигуків видно було занепокоєння. Це занепокоєння зрадила польська преса. Вона здає собі справу з цього, що за цей мир прийде гірка покута. На Гор. Шлезку значна скількість Поляків голосувала проти Польщі; і Польща справу програла. Та вона баламутить свій народ ніби виграною і святкує, бо розпещена не має відваги заглянути правді в очи. Вона знає що і так виграна по їх боці, бо опікуни не в силі спротивитися пестієви. Та які будуть наслідки? В справі Сх. Галичини почули Поляки від Ліги національностей гірку правду. Та вони не журяться. Вони знають що супроти пестія опікуни і няньки безсилні. Та чи знайдеться стільки поблажливости в тих, що не є нянями

Польща була злою совістю людства, Польща одна була здібна до героїства, Польща мала право на самостійність, Польщею піклувалися усі, від Ватикану починаючи, на Америці кінчаючи. А тимчасом ся Польща жила як в Бога за пазухою, вона мала змогу всюди розвивати свою культуру і збогачуватися коштом навіть своїх «гнобителів», вона шумом і багатствами дивувала світ, вона множила армію неробів-панічів, що робили скандали в цілій Європі, вона скрізь інтригувала, всіх обманювала своїми терпіннями, всіх дурила своєю поступовістю, всіх натягала на гроші для допомоги своїх видуманих героїв, до всіх лестилася, а при тому все думала про одно: про зраду. І коли прийшла війна то ся героїчна Польща перш усього подбала про це, щоби якнайбільше натягнути Австрію, а відтак других. Вона служить і Росії і Австрії і Німеччині і Антанті рівночасно. А виждавши відповідний момент зраджує одного по другім. Сам прославле-

бороти собі волю своєю і волю своїх сусідів. А доля розвела пестія. А дальше нещасте паде вже на совість коаліції, головною Франції.

І пестій розібрав собі до божевілля. Діставши гроші, зброю, одяг, і фізичну підмогу, пестій забавив такого, що навіть опікунам зробилося за нього ніяково. І пішли слова остороги. Та пестій вже нікого не слухав. Не послухав коли йому казали сидіти на своїм загові і не посягати за чуже; зігнував так зв. лінію Керсона відносно східної польської границі, зігнував коли йому, для зацяткування дозволили іти тільки до Збруча; не покоровився коли йому веліли не гнатися за большевиками поза межі його краю: насміявся над своїми добродіями, коли йому предложили статут для Сх. Галичини. Потерпів нераз кару за свою непослушність і дурноту; та зумів своїм плачем вижебрати допомогу під критичний момент. На це-ж він пустій. Для його химер було заряджене голосовання у Сх. Пру-

буває про це, що наказ іде від тих, котрі його до Сх. Галичини пустили, і котрі допомогли до розбою.

Та це звичайна річ з розвезеною дитиною. На це нема ради і треба пестія оставити самому собі, треба ждати, аж він собі попарить пальці. І ждати певно не прийдеться довго. Сьогодні Польща зі всіх боків окружена ворогами, які з затиснутими зубами дожидають хвилі обрахунків. Внутрі краю чути скрегіт зубів вимучених жолдацтвом і урядовцями мас, котрі мов спасення душі дожидають визволу зі сходу (від Москаля), або з заходу (від Німців). Нечувана дорожня неча і голод, анархія і самоволя, дезерція з армії і розстріли, рабунки і розбої, антагонізми клясові і антагонізми між окремими частинами країни, ненависть і жаждоба помсти поневолених націй, огірчення давних урядовців, що привикли до якогось ладу і законности, горендальне задовження держави і майбутні тягарі недостача віри в довготривалість

за цей мир прийде гірка покута. На Гор. Шлезку значна скількість Поляків голосувала проти Польщі; і Польща справу програла. Та вона баламутить свій народ ніби виграною і святкує, бо розпещена не має відваги заглянути правді в очи. Вона знає що і так виграна по їх боці, бо опікуни не в силі спротивитися пестієви. Та які будуть наслідки? В справі Сх. Галичини почули Поляки від Ліги національностей гірку правду. Та вони не журяться. Вони знають що супроти пестія опікуни і няньки безсильні. Та чи знайдеться стільки поблажливости в тих, що не є нянями пестія?

Кожний 18-ий Українець Сх. Галичини сидів в тюрмі польській кожний 5-тий з арештованих помер. Зі східної частини Гор. Шлезку щойно третього дня після відбутого голосовання тікають юрби населення на захід і розказують грозою переймаючи історії польського терору. Чехи, Білорусини, Литовці, Волинці і Холмщаки моглиб не одно оповісти

В. Злотополець.

Син України.

ІСТОРИЧНА ПОВІСТЬ В ТРЬОХ ЧАСТИНАХ.

(Дальше).

Та не так легко було виконати цей план. Не було в наших острівян ні залізного знаряддя, ні пики, ні лопати, ні рикаля, ні мотики. А рів треба було копати на сім стій завглибшки й 6 стій завширшки та й завдовжки на яких сто кроків, а це тобі не жарти! Та й іще крім цього на підпирання стій рову потрібно було з чотири сотні палів, а щоб витесати й загострити тільки оден пал тупою, кам'яною сокирою, треба було таки добре нагріти собі чуба. А далі, щоб виконати другий рів, куди можна було б спустити воду з джерела, треба було прокопати мале взгір'я між печерею й джерелом. Та всі ці труднощі хоч і які вони були великі, не відстрашили Миколи од задуманого діла. Козацьке слово — святе, тверде як криця!

І тому що дня від сходу сонця аж до пізнього вечора Микола завзято працював зі своїм приятелем. — «І не думав, що діло аж горітиме, хоч знаряддя таке драгнтивне», міркував він бачучи, як що дня ганьбає та ширшає й ширшає рів.

На щастя два місяці віяв противний вітер, то й дикуни не могли завітати на Миколин острів. Отже не треба було журитися, що непрохані гості можуть перервати їм працю.

Підчас роботи й відпочинку Микола вчив свого джуру говорити по українському. А що Чінкадавін був дуже тямущий, вдалося Миколі швидко навчити його найголовніших слів. Їх виголопував Запорожець голосно й поволі, показуючи на відповідну річ. А коли говорив про такі річи, яких не можна було учневі показати, пояснював тоді рухами й усякими мигами так добре, що Чінкадавін міг нарешті його зрозуміти. І заки проминуло пів року, навчив Микола Індіянина стільки українських слів, що міг із ним досить добре porozумітися.

«Та ж бо такі дикуни і що до мови кращі ніж оті гнобителі-чужинці!» міркував собі якомсь Микола. «Деякі з проклятих зайд бува вік-звікують у нашій землі, та ніколи ані одна псявіра з них не хоче навіть уміти нашої української мови!»

— «Мужицька мова!» ... згадав він вислів одного з таких зайд і мимохіть здригнувся.

Віль страшною образи та безсильна ненависть, яку може зрозуміти тільки син поневоленої нації, здавили Миколі груди. — «Надійде час» — промовив він

зхвилюваним голосом, загрожуючи у простір кулаком — «повстануть раби і вирізуватимуть вам проклятим зайдам «панські» язика!»

Отож як радів наш козак успіхам Чінкадавіна в мові, важко описати. Досі мав собі тільки німого помічника, а тепер — справжнього друга й повірника.

Щораз більше почав Микола звикати до свого нового товариша. А що за всеї час пересвітчився, що Чінкадавін незвичайно вірний та не зрадливий, не вагаючись дозволив йому разом спати у печері.

Проминуло чотири місяці й рів та інші фортифікаційні роботи були скінчені. «Тепер нічого боятися нам дикунів!» думав Микола. — «Заки який завзятець пройде рів, легко буде пустити йому в груди стрілу, чи хочби списом укоротити віку.»

Одного разу Микола вишов із Чінкадавіном на горбок, що вносився недалеко морського побережжя. Звідсіля був чудовий вид. Синє, лагідне плесо моря мінлося під промінням ясного сонця, а ген далеко-далеко, на самому краю, чорніли зкись цятки: це були острови. І Микола побачив, як Індіянин приріс очима до чорних цяток, зірвався раптом і почав сакати, простягаючи туди руки.

— «Що з тобою?» спитав здивований Микола.

— «Ах, пане! пане!» кричав радісно Чінкадавін — там мій батько, мама, усе! Весело, весело!»

Із цих уриваних слів (бо добре ще не вмів говорити Чінкадавін), зрозумів Микола, що там далеко на край небі ледві мріє Чінкадавінова батьківщина. І коли Микола дивився на веселе обличчя дикуну, коли бачив як промінюють йому очі, подумав тужно:

«Ось і в дикуну є любов до Вітчизни. Навіть дикун відчуває, що рідний край миліший і дорожчий над усе в світі» ...

І в журливій задумі ніяк не міг зрозуміти Микола тих ренегатів-відступників з українського народу, що за вигоди та роскоші продали зайдам-чужинцям свою Вітчизну.

«І скільки їх е!» думав він гірко. — «Вишневецькі, Любомірські, Потоцькі, Корецькі, Підгаєцькі... навіть діти найбільшого українського патріота — князя Константина Острожецького!»

«Хто спокусив їх? Хто привів до найтяжчого в людському житті злочинства — зради Вітчизни?» І якомсь несвідомо Микола згадав останні батькові слова:

— «Бо браталися з гнобителями-чужинцями, за жінок брали чужинок із ворожого народу» ...

«Так, так! ніякої згоди з зайдами! Геть їх з України!» Та згадавши зне-ненацька де він, сумно похилив голову.

Чи все те скоро збудеться? Чи сотки тисяч тортурованих, вдовиць, сиріт і осиротілих батьків та братів поховають свою жадо-бу пімсти так скоро? Багатьох маємо товариш в горя, багатьох найдемо спільників у хвилі відплати. Тільки виждати цього моменту і не зломитися передчасно. Прийде час, коли навіть ті що були спів винувниками нашого горя обернуться проти розпещеного злочинця. Познаки сього вже надто виразні.

Відень в марті 1921.

П. Карманський.

Нема ріжниці.

Коли в цвітні 1920 р. уряд Петлюри заключив з Польщею договір на підставі якого відступив Польщі Холмщину, Підляше велику частину Волині і Сх. Галичину, тоді советська Росія і радянська Україна піднимали крик, що Петлюра продає українські землі і українських селян та робітників в ляцьку неволю.

18. марта 1921 р. те саме зробила советська Росія і радянська Україна. Того то дня добито в Ризі між Польщею і советською Росією торгу за українську землю і український нарід. Большевики віддали в ляцьку неволю великі простори українських земель і міліони українського населення.

Советська Росія і радянська Україна договором в Ризі признали Польщі менше більше таку саму границю як признав був Петлюра. Ті, що голосять рівність і справедливість для всіх, завели нову неволю. Польща показала нині таким лютим катом для українського народу, якого не знала історія а советська Росія гнобить український нарід й нищить його матеріяльну і духову культуру не згірше від абсолютної Росії.

І яка ріжниця? Для українського народу нема ніякої. Петлюра з Польщею і советська Росія з московсько-жидівським урядом радянської України йдуть одним шляхом — покорити і уярмити українського селянина і робітника.

А він? Він поконаний ворогами, заляканий мордами, военними судами, ограблений реквизиціями зно-

вільну торговлю українські селяни також тепер не везуть своїх продуктів до міста і тому у всіх містах України панує дальше продовольча криза.

Для поборення цієї кризи збільшили реквизиційні відділи, і забирають, все що найдуть у селянина. Як селянин має дві корови, большевики одну реквизиують а другу полишають на те, щоби селянин доставляв кожного місяця по 4 фунти масла до хазайственного відділу, ревкому як селянин має 10 курок, мусить три віддати большевикам, а яйці від 7 останніх має кожного першого передати цему самому відділові, а саме 10 яєць від кожної курки. Селянин не сміє зарізати ні безрого, ні корови, ні курки, ні вівці без окремого дозволу. Коли худобина згине, пишець протокол, що мусить бути затверджений „комітетом незаможі“. Це хазайнування большевицької адміністрації викликає велике незадоволення серед селян, зроджує великі повстання українських селян проти большевицьких окупантів а вислідом цього всього є сумний факт що поля по більшій частині не засіяні.

„ЗІТРЕМО НА ПОРОХ ВАС І УКРАЇНУ“.

УПС. повідомляє:

„Українська Трибуна“ повідомляє дня 10. мая: Київський большевицький часопис „Біднота“ містить в 59 числі таку для большевицької системи на Україні характеристичну вістку: „В селі Червонах, полтавської губернії большевицький комісар обговорюючи повстання на Україні, скінчив свою бесіду такими словами: перед 250 роками панували на Україні вашій пращурі бандити Запорожці і гайдамаки, одначе наша Катарина і Петро розбили їх. Ми не дамо себе також водити за ніс і зітремо на порох не тільки ваші банди, але також вас разом з вашою Україною.“

Насильна русифікація українських шкіл.

Українська Пресова Служба по-

Токаровського і Товкача і перевезено до концентраційного лягору в Харкові.

Большевики проти європейських кооперативних спілок.

Українська Пресова Служба повідомляє:

З донесенню московським „Ізвестій“ комітет російського кооперативного союзу займається переведенням акції для сотворення міжнародної організації кооперативних спілок всіх тих областей за межами Росії, котрі остають в крузі впливів III. інтернаціоналу. Ці „революційні кооперативи“ Європи мають покищо остати в II. інтернаціоналі, щоби мати вплив на спілки і вплинути на них в дусі зєднання III. інтернаціоналом.

БОЛЬШЕВИКИ ДУМАЮТЬ СЯТКУВАТИ ПЕРШОГО МАЯ НА ПЛОЩАХ ПАРИЖА І ЛЬОНДОНА.

Українська Пресова служба повідомляє з Риги:

Підчас військової паради на „червоній площі“ в Москві дня 1. мая Троцький виголосив промову до червоноармейців, в котрій між іншим сказав: „будьте терпеливі і майте видержимість революційного духа, бо революція починається аж тепер. Впевняю Вас, що російський пролетарят вже за рік сяткувати буде день 1. мая на площах Парижа і Лондона. Вільна торговля це тільки проминаючий спосіб реорганізації советського апарату, котрий працює без пляну.“

ЖЕРТВИ БОЛЬШЕВИЦЬКОГО ТЕРОРУ.

Українська Пресова служба повідомляє:

В тюрмі Конотопа большевики розстріляли шістьох Українцв, між ними двох братів Марусиків і Василя Дорошенка, за те, що вони мовляв „синьо-жовті“. В Києві розстріляно начальника телеграфічного уряду „югозападних залізниць“ Габельського і його помічника; в Жмеринці, жертвою революційного трибуналу впало 21 Українців:

зентували члени Українського Червоного Хреста пп. Гей і сотник Чайка. На конгресі Інтернаціонального Союзу для допомоги дітям, котрий почався дня 8. цвітня. Україна бере участь в особі делегатів Др. Окуневського і сотника Чайки.

ПОШЕСТЬ ТИФУ У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ.

УПС. повідомляє:

„Вперед“ приносить вістку, що у Східній Галичині, передівсім в повіті Сокаль вибухла пошесть тифу. В селі Яструбичах що дня хоронять 6 людей. Деякі сімї зовсім вимерли. Подібні обставини панують в селях: Голлів, Тишиця і Витків. Пошесть поширилося на повіт Радеків. Нема майже ніякої лікарської помочі.

Найновіші вісти.

В Італії панує неспокій. Соціалісти урадили на своїх вічах покунувати всіма силами теперішний ряд.

Парлямент французський великою більшістю та одушевленем прийняв резолюцію, щоби їхню флоту побільшити.

В Англії роб не ^{двості} _{вещ} (Атрайкують) далше. Всякі условини мирові робітники відкинули.

В Єгипті готується народ до повстання проти Англії.

Пишуть часописи, що Хіни і Японія заключили союз.

Між Польщею а Німеччиною продовжуєсь борба за Шлеск.

З Ірляндії пишуть таке: В послідних часах виловили Ірляндці кількох зрадників, котрі за високу заплату доносили англійській поліції про рухи повстанчих війск. Всіх донощиків брала управа з домів та карала смертю. Одного студента застрілили в очах матери. Коли управа доказала документами, що син її був зрадником, вона ви-рекла сина говорячи: „це не мій син, а плюгавий виродок!“ Щож можна сказати тепер про всяких дипломатів Петлюрівських?!!

лю. Польща показала ким лютим катом для українського народу, якого не знала історія а советська Росія гнобить український нарід й нищить його матеріальну і духову культуру не згірше від абсолютної Росії.

І яка ріжниця? Для українського народу нема ніякої. Петлюра з Польщею і советська Росія з московсько-жидівським урядом радянської України йдуть одним шляхом — покорити і уярмити українського селянина і робітника.

А він? Він поконаний ворогами, заляканий мордами, военними судами, ограблений реквізиціями, зносить тяжкі удари в невимовних терпіннях і дожидає догідної хвили, коли визволиться з під кормиги ляцької і московської.

Україна в лапетах московського большевизму.

Українська Пресова Служба повідомляє зі Львова:

Мимо частинного дозволу на

стання на Україні, скінчив свою бесіду такими словами: перед 250 роками панували на Україні вашій пращурі бандити Запорожці і гайдамаки, одначе наша Катарина і Петро розбили їх. Ми не дамо себе також водити за ніс і зітремо на порох не тільки ваші банди, але також вас разом з вашою Україною.

Насильна русифікація українських шкіл.

Українська Пресова Служба повідомляє зі Львова:

На Полтавщині, що являється найсвідомішою українською губернією совітський уряд переводить насильну русифікацію шкіл. Всі осакційні гімназійні вчителі колишньої царської держави остали на своїх становищах, між тим коли вчителі української національності навіть такі, що належать до революційних політичних партій були усунені зі шкіл і переслідувані. В останніх днях арештовано учителів

дається зробити, щоб відтак не міг сам собі нічого закинути.

Про пана Куца чув я вже і перед моїм приїздом до Бразилії річи зовсім не похвальні, та думав я, що п. Куц, по своїй нездатній пробі у Дорізоні, вже інакше буде глядіти на наш галицький народ; думав я що справді бажаючи своїй народові добра, п. Куц по своїм повороті на наші кольонії, задоволиться позитивною працею над нашим шкільництвом та рухом кооперативним; а не буде мішатись до справ зовсім не своїх прим. до справи віри, церкви. Що дійсно я поступав взглядом п. Куца без упереджень, на се дадуть докази також і многі наші люди так з Каразіня як і околиць Дорізону і Вера Гварані, тому і нинішний мій погляд на його діяльність треба брати не яко чийсь чужі мені силою накинени упередження, але яко овочі мого більше чим річного досвіду.

І нині з цілою свідомістю я мушу заявити, що: діяльність п. Куца, така, яку він зачав у сім часі, являється для нашого українського тут загалу, у найвищій ступені шкідливою та згубною.

У дальшім тягу сеї дописі буду старатись це доказати.

Виключаю із цієї дописі давнішу діяльність п. Куца в Дорізоні, не тому, наче б вона не характеризувала його особу, але тому, щоб сеї дописі надто

ЖЕРТВИ БОЛЬШЕВИЦЬКОГО ТЕРОРУ.

Українська Пресова служба повідомляє:

В тюрмі Конотопа большевики розстріляли шістьох Українців, між ними двох братів Марусиків і Василя Дорошенка, за те, що вони мовляв „синьо-жовті“. В Києві розстріляно начальника телеграфічного уряду „югозападних залізниць“ Габельського і його помічника; в Жмеринці, жертвою революційного трибуналу впало 21 Українців; в селі Ганаківцях київської губернії вбито тамошнього учителя буцімто за пропаганду за самостійністю України; в селі Кучебоївцях біля Уманя розстріляно гарматним огнем з большевицького бронепоезду 120 хат. Всіх цих жорстокостей докнано за один день.

УКРАЇНА НА МІЖНАРОДНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА.

УПС. повідомляє з Женеви:

На Міжнародній Конференції Червоного Хреста Україну репре-

не розтягати га щоб ужити доказів з фактів, на які я глядів власними очима.

З цілої діяльності п. Куца виходить: що яко ціль положив він собі знищити св. віру католицьку у серці нашого українського народу, котрий живе тут у Бразилії; щоб скорше дійти до сеї ціли, постановив відірвати нарід цей від його католицьких священників, а на їх місце поставити авторитет свій. У своїй незавидній роботі средствами не перебирає, як лиш у своїй зручній хитрості уважає за відповідне та як на се йому обставини дозволяють. Своєю політикою старався вже нас самих священників поріжнити між собою, облесно приміляючись до одних а ширячи ненависть і очернення проти других. На це, если треба буде доказів, я сейчас можу їх дати з його власних листів. Ненависть до віри і церкви католицької показав ясно забороняючи вступу нам католицьким священникам до шкіл, які наші нарід українсько-католицький своїм коштом будував та їх удержує.

Тут може де-хто сказати, що се неправда, бо п. Куц сам заявляв, що він не противиться, аби священник приходив на науку катехізму до школи. Так, се правда, що п. Куц говорив се там, де найшов кругом людей з вірою, бо у своїй хитрості не хотів їх наразити проти себе; а говорячи це хотів за-

кількох зрадників, котрі за високу заплату доносили англійській поліції про рухи повстанчих війск. Всіх донощиків брала управа з домів та карала смертю. Одного студента застрілили в очах матери. Коли управа доказала документами, що син її був зрадником, вона ви- реклась сина говорячи: „це не мій син, а плюгавий виродок!“ Щож можна сказати тепер про всяких дипломатів Петлюрівських?!!

Намор.

Як ми вертали.

(Спомин із недавнього минулого.)

Немирів місто славне. Колись в часах козацьких Богун тули ходив. Шлях Катерини провадить через него, обсаджений із обох сторін кріслатими липами, що творять немов одну алею. Народ там гарний, свідомий та гордий на традицію свою. В послідних часах криваво розправився з легіонерами Довдур-Мусвіцько-

разом викликати у людей ненависть до свого Пароха о. П. Процькова, будьтоби о. П. Процьків виступав проти його шкіл, хоч вони є зовсім добрі та в нічтїм не противні церкві католицькій.

Тимчасом в иншій місці — як прим. зовсім прилюдно на зборах нового шкільного товариства у М. Маллет, виразно і без обиняків заявив (той сам п. Куц), що він рішучо противиться, щоб у його школі навчано якої-небудь релігії та завзято обстоював при точці статутів свого товариства, яка забороняє священникови мішатись до товариства.

Ясно, що не про инших священників може бути бесіда, а лиш про таких, які знаходяться між народом, себто католицьких; також не иншої релігії навчавби такий священник у школі, як саме католицької, а се власне не під лад п. Куцпиви.

П. Куц дальше, де лиш може і як лиш може старається видерти зі серцець нашого народа його віру пр. нехтуючи права святого дня чи неділі, рано коли саме відправляється Богослуження, він скликає збори товариств — запрошає молодіж на сходини у школу, кличть собі з практик і святих Тайн релігії католицької, се очернення на наших українських Єпископів, на нашого тутейшого хоч латинського, але католицького Єпископа, цїше по часописях американ-

І якийсь жаль охопив душу Миколи. Він ізгадав славне Товариство Низове. — «І я рвуся до них кожною думкою, кожним зором і ти, мій нещасний друже, лишеш певно думками на оті чорні цятки. І колись може зірветься в тебе бажаня кинути мене й я зостануся знову самотний на цім відлюднім острові», думав він журно.

(Далі буде).

Дописи.

ДОБОРОЛАСЬ УКРАЇНА ДО САМОГО КРАЮ...

(Продовження).

Люди з нашої кольонії аж надго добре знають п. Куца так, що злишнім здавалося щонебудь запро нього говорити. А однак в своїм осуді про його діяльність многі зовсім ріжняться, тому уважаю за конечне, на сім місці справу сю поставити зовсім ясно, щоб баламуцтво не ширилось, бо досить на наші бідні кольонії братньої борби, досить роздорів, вже найвисший час загоїти давні рани. Що до особи п. В. Куца — я відносив ся без ніяких упереджень, на се може дати докази сам п. Куц. Се робив я щиро і зовсім свідомо з переконання зазначеного у всіх справах, бо хочу пересвідчитись самому, що в даній справі особи, але тому, щоб сеї дописі надто

го, вирізуючи їх в цень. Легіонери старались охороняти добра польських поміщиків. Большевиків народ Немирівщини не признає і повстання там не вгасають.

Тепер розмістився в нім штаб 5-ої польської дивізії, армії ген. Івашкевича. Не змогли нові «освободителі» змінити на свій лад його зовнішнього вигляду. Лише нові конфедератки і горді міни «рицарів» та бесіди їх, що дивно і немилу вражає тут ухо, нагадує дійсність.

Оподалік на полі стоять гурми людей, коні вози, а навіть й гармати видно. Все під сильною сторожею польського багнета. Це послідня галицька бригада, розоружена союзними військами от. Семена Петлюри.

На вістку, що по противній стороні борять сини України за свою батьківщину, покинули воїни дотеперішнього їм зовнішніми обставинами «союзниками» який ліз їм в глибину душі брудними заболоченими чоботами, збещещував найсвятійші почування ідеї, вимріяні в болю ран, тифозній горячці та трудах, — за котрі десятки тисяч з них клали свої буйні, молодечі голови.

А тут... Тухоля, тюрма, розстріли...

А свої — «зрадниками» назвали...

А вони віри в перемогу не втратили. Ще один досвід більше. Тяжкий болючий досвід на будуче.

Стоїть гурток старшин. Лиця змарнілі обгорілі сонцем притрушені порошком, очі зайшли кров'ю від утоми та не спаних ночей. Тільки зневіра не обхопила їх. Огонь посвяти і завзяття, жаждоба мести та відплати горить у них глибоко в серцях.

Приглядаються цікавим сценам, які відіграються у них перед очима: прислухуються розмовам наших стрільців з польськими жвнїрами та розмовам їх самими між собою.

Та зарядили Поляки збірку стрільців. Молоденький офіцер літає між ними щось викрикує, вимагує руками і ніяк не може собі ради дати. Він безсильний безрадний. Стрільці кепкують іронічно підсміхаються, споглядаються на його безпомічність.

Приходить до наших старшин і просить помочі.

На його просьбу кількох відходить. Чути короткі, гострі слова команди — і за кілька хвилин довгі лави війська стоять неповорушно.

— «І це мають бути большевики?» — говорить кількох польських офіцерів між собою.

— «Подивіться, в нас нема такої кар-

віж переходить людське поняття Яворів лежить на Україні...!» — аїрировано говорять питаючий і відходить, немовби його хто обліяв холодною водою.

Поволи наступає чудова маєва ніч. На горизонті сходить повагом круглолиций, ховаючись за хмари. Немов не хоче бути свідком цього насильства що діється на землі. В кущах заходяться соловій, оспівуючи свою любов. Ще десь на полі відзиваєсь спілохана куропатка і все западає мертвим сном. Лише слова команди від часу — до часу ворухать тишину. Це змінюються польські стійки.

А рано, коли сонце своїми золотими проміннями будило природу до життя, довгі кольони галицького війська прямували далі до Винниці під сильною сторожею. Але борців за волю України, на очах не виглядав цей похід на похід побіджених, — а побіджених, побіджених не сиплять під ноги цвітів. Немирів приймав достойно ворогів «переможців».

3 Бразилії.

До банку „Banco do Brazil“ прийшов якийсь незнаний пан та зажадав грошей, представляючи чек на 250 контів. Банк виплатив, але опісля показалося, що сей пан не мав зложеного ані рейса в тім банку. Заряд банку почав шукати за ним, але сей довідавшись про се, що за ним слідять — застрілився.

Префект міста Куритиби вернув вже знова з Рїю.

Часописи пишуть, що в многих місцях широкої Бразилії много осіб відбирає собі жите. Зарівно много е случаїв, що другі кидають ся на чуже жите. Звичайно такого арештують, та прийдеться до судової розправи — стає звільненим!

Пишуть з Рїю, що 21-літний молодець увів на корабель, що відїздив в півн. Америку. Видко, що хотів тим способом дістатись в инший край. Капітан корабля се зауважив, та по якимсь часі приблизився до берега і розказав викинути його на беріг. Коли його викинено на беріг, то капітан тим не вдоволився, але еще кинув його в

Мудрий, І. Цікавець, Й. Гаванський, М. Гаванська, Й. Кучмії, І. Марич, М. Ваврик 1\$400, Т. Грошко, А. Хома 1\$500, Н. Білобран, С. Кулик. По 500 рейсів: Д. Олександрчук, М. Солтис, В. Солтис.

Разом 450\$200

В послінім числі 678\$700

Загальна сума 1:128\$900

ДІТОЧИЙ СВІТ

ПРИГОДИ

МАЛОГО ПЕТРИКА.

(Дальше).

Петрик подякував за їх любов, зїв троха хліба, троха взяв в торбину і далі в дорогу. Двох пастушків підвело его спорий кавалок гень до стежки, що вела долиною.

Сонце вже зачало припикати, стало душно, але Петрик ішов. Коби міг злетів би чим скорше до дому. Ему за домом ставало жаль, бо там певно журяться за ним.

V.

По хвили побачив Петрик візок. На нім сиділа жінка і поводила малим ослем. Їхала знать з міста, бо на візку були бляшанки від молока. Побачила она его. «Де йдеш, моя дитино?» спитала добродушно Петрика. «Чого ти такий сумнений?» Чи не змучений ти? Сїдай, підвезу тебе троха...» Наш малий подорожний оповів єї все за чим, тай де йде.

«Правда, то правда,» сказала селянка, як все оповів, що тая чудесна ростинка привертає зір. «Я сама дізнала єї помочі. Але то одно, що пустельник дає єї лише тому, що побожностю та чеснотою на те собі заслугоє... Ну, сїдай-же дитино, ти змучений, підвезу тебе аж під саму гору а звідси покажу тобі стежечку, котрою зайдеш аж до самого пустельника.» Петрик сїв. Жінка траснула батою і осел побіг по рїнястій дорозі.

«Слухай-но моя дитино,» сказала по хвиляці до Петрика, я певна, що пустельник не відмовить тобі тої ростинки; виджу, що маєш добре серце, коли так любиш бабуню. Ось недалеко вже до

довик. То був пустельник. Петрик клякнув зараз і собі і подякував Пречистій Діві Марії за таку єї опіку над собою. Вставши, пустився весело до хатини.

VI.

Хатина пустельникова то печера пикована в скалі. Перед нею хрест вбраний зеленою винограду. Ліворуч потічок чистий мов слеза спадає з скали а праворуч вид далекий — далекий гень-гень на білі скали та зелені ліси. Так чудово туг, а тихо-тихо, сама природа тягне твоє серце до вдяки для Всевишнього. Наш малий подорожний аж вздихнув з радости. Ішов по під скалу, відтак пустився через кладку що висіла над пронастію і опинив ся коло пустельника.

«Моя дитино — промовив пустельник, побачивши Петрика — ти певне зблукався в сих лісах. Звідки ідеш?» «Я з замку Браніца. Моїй бабці грозить сліпота, для неї прийшов я до Вас просити за цвітком, що помагає в таких випадках. Я вийшов з замку без нічого відомо, то не добре, але охота уздоровлення бабки пригнала мене тут до вас. Ах, як був би я щаслив як узнали-б Ви мене за гідного дістати тую чудодійну ростинку. Тепер пізнаю, що значить добре справуватись, без того не міг би я і подумати о добродійство що о него Вас прошу.

(Далі буде.)

„Українська я дитина!“

(Оповідання з життя в Галичині).

Гей, гордо тай пишно виступила цього ранку царівна Весна. Мов на весілля, мов на свято нарядилася. Шовкові, зелені шати поперетикала ріжкобарвними квітами, біленьким серпанком вишневих садочків прикрила й облілася пахощами, щебетом птичок розспівалася.

Чаром і красою незвичайною аж сонце ясне причарувала. Із чистого, блакитного неба задивилося ясне на неї, задивилося й очей не відірве. Шлеться й шлеться теплим, ярким промінням, вливається красою Весни-чарівниченьки. А вона до нього так любо, так миленько посміхається й білим та рожевим цвітом садів і квітчастими килимами левад, діамантами росинок причарує, приманює його!

Чарівна царівна Весна ранком у веселому опільському селі! Гей, таж веселе те опільське село під владою царівни-чарівниченьки! В обіймах Сонячка леного! Ранком росистим! Яке живе, яке роземіяне! Який дзвінкий, який здоровий

самими між собою.
Та зарядили Поляки збірку стрільців. Молоденький офіцер літає між ними щось викрикує, вимахує руками і ніяк не може собі ради дати. Він безсильний безрадний. Стрільці кепкують іронічно підсміхаються, споглядаються на його безпомічність.

Приходить до наших старшин і просить помочі.

На його просьбу кількох відходить. Чути короткі, гострі слова команди — і за кілька хвилин довгі лави війська стоять неповоротно.

— «І це мають бути большевики?»
— говорить кількох польських офіцерів між собою.

— «Подивіться, в нас нема такої карності, як в них!»

Сидять стрільці при дорозі в рові. Їдять хліб масло, що даром по дорозі дарали нам селяне. Цікаві польські жовніри поглянути на «большевиків», підходять до них. Здивувало їх мабуть що такі ласощі їдять наші хлопці.

— «Де ви отсе купили?» питає один.

— «Ми не купували» — відповідає стрілець — хитрун.

— «Хіба як — дістали? А чому ми нічого не можемо дістати, навіть за маркки?»

— «Во ви не вмієте. Треба піти до хазяїна, набити його добре, а відтак самому забрати все потрібне».

— «Бачиш! Я казав, що тут треба бити, аби чого дістати!» говорять між собою.

Відійшли.

«На що ти казав, що ми грабимо селян, та ще до того і бемо їх?» — питає якийсь стрілець — сентименталіст.

«Е! ти дурний, як не подумався. Коли вони будуть бити та грабити селян, то скорше втікатимуть. А при відвороті не багато їх перейде Збруч і ми будем мати менше роботи».

Зареготалися стрільці з дотепу.

Підходять польські офіцери до наших старшин. Міни бутні, горді, немов півземної кулі завоювали. Циха так бе від них.

— «Ви звідки?» питає один з них пор. Б.

— «З Яворівщини!» звучить відповідь.

«З Яворівщини!» З Яворівщини? А деж лежить отся Яворівщина?» знова питає вдаючи дурного.

— «На Україні» відповідає коротко пор. Б.

— «На Україні! Чусте панове? Це

ських чи канадійських насмішки і очернення на тутешніх укр. священників.

(Далі буде).

місяцях широкі бразили багато осіб відбирає собі жите. Зарівно много є случаїв, що другі кидаються на чуже жите. Звичайно тако-го арештують, та прийдеться до судової розправи — стає звільненим!

Пишуть з Рію, що 21-літний молодець усів на корабель, що відїздив в півн. Америку. Видко, що хотів тим способом дістатись в инший край. Капітан корабля се зауважив, та по якімсь часі приблизився до берега і розказав викинути його на беріг. Коли його викинено на беріг, то капітан тим не вдоволився, але еще кинув його в море. Щасте хлопчина мав, що рибаки знаходилися близько, та виратували його від нехибної смерти. Причиною такого поступку капітана, мало бути це, що хлопець всів не заплативши корабельної карти. Одначе поліція, котра приглядалася цему фактові з боку, не признала капітанови під тим зглядом слушности і тому його та цілу корабельну залогу арештувала і поставила перед судом до відвічальности.

Жертви

на українські сироти в Галичині.

Круж. мужч. Фазенди 12\$400, круж. мужч. з Дезембро 8\$500, круж. нев. Н. Галиція 12\$600, збірка з Барра Гранде 31\$500, збірка з Фазендів 40\$, збірка на Сетембро 42\$, круж. невіст з міста 8\$700, Дівчата з Вісконде 9\$800, кр. хлопців на Сетембро 10\$500, круж. нев. 11\$300, круж. нев. з Мандурі 6\$400, круж. муж. з В. Машадо 24\$600, круж. мужч. з Н. Галиції 15\$600, збірка з Капанеми 75\$400, Дівчата зі Сетембра 6\$. кр. муж. з Новембра 5\$600, круж. нев. з Тіжуко 10\$, на весілю у П. Когута 7\$, круж. дівчат Домінго Рібас 3\$500, шкільні діти з Мавріси 8\$, дівчата з Н. Галиції 3\$100, мужч. з Інсп. Карвальо 7\$;

По 10\$ жертвували: Гр. Кульчицький, Гр. Гладкий;

По 5\$: В. Федусь, В. Коцовський, Н. Н., М. Балюк.

По 4\$: А. Дзьоба, Гр. Вовк, Н. Навроцький; К. Мельник 3\$.

По 2\$: П. Гевчук, І. Кравчук, М. Савич, С. Проць, Д. Ваврик, М. Вовк, І. Севів, О. Слободзян 2\$300, М. Стасів, Н. Кулик;

По 1\$: І. Наглович, А. Гузар, А.

«Правда, то правда,» сказала селянка, як весь оповів, що тая чудесна ростишка привертає зір. «Я сама дізнала її помочі. Але то одно, що пустельник дає єї лишень тому, що побожністю та чеснотою на те собі заслугоє... Ну, сїдай-же дитино, ти змучений, підвезу тебе аж під саму гору а звідси покажу тобі стежечку, котрою зайдеш аж до самого пустельника.» Петрик сїв. Жінка траснула батоном і осел побіг по рінястій дорозі.

— «Слухай-но моя дитино,» сказала по хвильці до Петрика, я певна, що пустельник не відмовить тобі тої ростишки; виджу, що маеш добре серце, коли так любиш бабуню. Ось недалеко вже до тої гори. Впдиш ті високі гори. Видиш ті високі смереки на горі.» Під тими деревами знайдеш пустельникову хатчину. Як там прийдеш, може ще буде мовив молитву в лісі. Щоб закликати его, треба задзвонити в дзвінок що висить над его хатинкою. Але що ще далеко маеш йти, то на, вибий троха молока тай зїж хліба. Петрик пристав на те. Був голоден. Невіста наляла горнятко молока вкраяла чорного разового хліба і подала. Петрик взяв, подякував і став їсти. Заїдав смачно. В дома лишень бачив нераз, як слуги їли такий хліб, а тут в дорозі був вдячний і тій невісті, а ще більше Пречистій Діві Марії, що й ему післала такого чорного хліба. На скрутї станула селянка з своїм возиком.

— «Треба злісти моя дитино,» сказала до Петрика. «Жаль мені, що не можу сама тебе завести до того Божого чоловіка але ти вже сам зайдеш. Ось сюда, сею доріжкою просто в гору а потому на право і там вже побачиш скали і пустельникову хатинку...» Петрик зліз, подякував за їзду і добру раду і пустився у ліс.

Доріжка вела понад самий глибокий яр. Місцями така вузенька, що лиш задивися де, постав ногу на бік і вжеє у пропасти. Петрик уважав і пішов скоро, але осторожно. Часом лишень пристав на хвильку щоб на що подивитись. В лісі так гарно було. В долі яром шумів потік, теплий вітрець розмовляв з соснами якось так поважно, де-не-де гучів білий водоспад розбиваючись в тисячні краплинки... Так гарно! А пташки та вивірки лишень собі скакали.

В кінци не стало доріжки. Пригадав собі, що має йти на право як казала селянка. Пішов і за хвиль кілька дерева порідшали і крізь прорідину побачив скали вкриті смереками а під ними хатинку. На скалі стояв високий хрест. Серце забило ему живійше; він не сумнівався ані трошка, що то хатчина пустельникова. І дійсно під скалою клячав старенький сивий чо-

пичок розспівалася.

Чаром і красою незвичайною аж сонце ясне причарувала. Із чистого, блакитного неба задивилося ясне на неї, задивилося й очей не відірве. Шлеться й шлеться теплим, ярким проміннем, впливається красою Весни-чарівниченьки. А вона до нього так любо, так миленько посміхається й білим та рожевим цвітом садів і квітчастими килимами левад, діамантами росинок причаровує, приманює його!

Чарівна царівна Весна ранком у веселому опільському селі! Гей, таж весележ те опільське село під владою царівни-чарівниченьки! В обіймах Сонячка леного! Ранком росистим! Яке живе, яке розсміяне! Який дзвінкий, який здоровий та радісний сміх несеться скрізь по селу! Чий це сміх? Ось із біленьких хатинок біжить жваво, веселенька ясноволоса дівчора! Хлопчики й дівчатка! Біжать і розсипають жемчужний сміх по зелені садочків, стежечками біленькими, понад срібною лентою річки.

Збігає розсміяна весела дівчора на дорозу. Тут веселі гуртки більшають і більшають. Рсете, кріпшає й сміх, веселість змагається, життя буявіє! Гей, н-ма то як щасливі дитячі літа!

Куди спішать щасливі діти, куди несуть свій сміх веселий?

Серед села на зеленому горбочку стоїть гарно мурована школа, червоним черепом кривлі сміється, білими як сніг стінами! Мов ненька рідная кличе вона до себе дівчору срібним голосом дзвіночка —

Мов ненька рідная! Гей та чогож на вид її, на вид веселої цієї школи втихає сміх діточий?! Діти, чи ви вже весь сміх по дорозі розгубили, розсипали по садках та левадах? чи в річці втопили? чи ввесь уже?

Іде гурток старшеньких хлопчиків.

— А що, Степанку, ти навчився цей вірш? — спитав один у другого.

— Навчився, але інший — відповів Степанко.

— Як це? — спитав перший.

— Почуєш, як мене викличе! А ти?

— Я зівсім не вчився відповів перший.

— І я не вчився, — сказав третій — міні мої татуньо заборонили, тато казали, що колиб я навчивсь цей вірш то мене знати не хочуть. Але який же, вірш ти навчився Степанку?

— А я собі сам уложив — відповів Степанко,

— І говорити-меш його, коли викличе тебе?

— Говорити-му. Знаєте що, хлопці, колиб ми так усі, як тут є вивчили його й усі говорили, кого тільки викличе! То буде злитися... (Далі буде).

CONSULTORIO CIRURGICO — MEDICO

Dr. José Mendes de Araújo

Бувший славний асистент великого шпиталю S-ta Casa da Gamboa, Maternidade e Polyclinica do Rio de Janeiro.

Лічить з великим успіхом слабости жіночі і дітей.

Dr. José Queiroz Guimarães

Бувший асистент великого шпиталю S-ta Casa da Gamboa, Maternidade e Polyclinica do Rio de Janeiro.

Лічить успішно слабости нервові, недуги жінки і дітей.

При ліченю недуг крові уживаєсь 914 і 606.

Ціни приступні. В заведеню візита коштує 5\$, в домі слабого 10\$.

Поза містом платиться від години.

GUARAPUAVA, Praça 7 de Setembro

В. Кун і Син.
Іпіранга — Гважувіра — Парана

Поручаю мій склеп при фабриці капляшккових, купую всякі провукта краєві, продаж гуртовна і деталічна.

W. Kuhn & Filho,

Guaçuvera Parana

ПЕРША УКРАЇНСЬКА МАЛЯРСЬКО-АРТИСТИЧНА РОБІТНЯ І ШКОЛА

С. ГОРБАЧА.

Виконуються артистично малярські роботи, як мальованне декорації домів, церков і образів нашого стилю і обряду та взагалі всякого рода роботи малярські.

S. HORVATCH

CURITYBA г Вагão do Rio Branco 19 с. р. 187.

Др. Мирослав Шеліговский

ЛІКАР І ОПЕРАТОР

CURITYBA

Rua S. Francisco № 25

Бувший асистент клінік європейських.

Лічить після найновішої системи. Виконує всякі операції хірургічні.

Посторонних слабих приймає на ліченю і побут у своїй клініці. Лічить лучами «Roentgen». Посідає власну лабораторію до оглядів хемічних і мікроскопових, та всяких інших оглядів крові в слабостях внутренних.

Порада устно і лисовно. — Мож розмовитись по українськи.

Др. Александер Нікольський.

Славний спеціаліст з Європи, теперішній лікар при українським шпиталю в Прудентополю, поручає всім терплячим Українцям так мущинам, як і жінкинам свої успішні лікарські услуги.

Dr. ALEXANDRE NIKOLSKYI

Prudentopolis

Paraná.

Години урядові від 9 рано до 9 вечер; від 3 до 5 години пополудни в українським шпиталю. (Безплатно для бідних).

BEVAM AS CERVEJAS
da

ATLANTICA

CAIXA
POSTAL
246.

TELEPHONE
454.

Atlantica Luzitana
& Curitiba — Porter

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ ПРОДУКТА ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А. (уа. Ігвассу — Куритиба)???

ПИВА

ЯСНІ: Атлантика, Люзитана, Гамбург, Куритиба, Паранаенсе; ТЕМНІ: Мюнхен, Кульмбах, Демократа, Портер.

НАПИТКИ:

Атланта, Білий Вода Столова, Женжібр: ГАЗОВИ: з Цитрини, Абакаші, Машин. Помаранч Солод

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП

КОСТЯ ОДРЕЦЬКОГО

В АНТОНІЮ РЕБОУСАС — ПАРАНА

Один з найбільших і найстарших склепів у цілім муніципію Іраті

Продаю товари різнородні — яких справді хто забажає — ФАЗЕНДА — ЗЕЛІЗО — ЗНАРЯДИ домашні, кухонні і усе, що потрібне до ужитку домашнього і ріллячного.

Напитки різнородні. Скуповую герву.

На складі КАВА — ЦУКОР — усі споживчі товари. Капелюхи — стрільні артикули — окраси зі золота як брошки, перстені, ланцюжки до годинників іт.д. Чого Вам треба — купите і будете вдоволені.

Constantino Odreckyi

Antonio Rebouças Parana

НАЙБІЛЬШИЙ СКЛЕП

ВАСИЛЯ ВОЙТОВИЧА

у Прудентополю

Містить усякі найпотрібніші знаряди господарські — ріллячні, як також різного рода матерій, від найтанших до найдорозших: касеміри, чисто вовняні пали, готові убраня, коци, полотня, хустки, стязки, капелюхи солом'яні нитки до шитя, вишиваня і ручних робіт, зимові шапкі, перфуми, перфумоване мило, скло, начинне кухонне, залізо, машини до шитя, порох, шріт, фугети, славна пасти «фаворита», шнурівки, книжки, та прибори шкільні.

КАВА З ФАБРИКИ

S. JOÃO

de

ANTONIO CANDIDO CAVALIM
Iraty — С. № 21 — Parana

Зайдіть, а там дістанете каву найлучшої сорти, без домішок — ароматичного запаху та і тано, як в жаднім іншим склепі.

ФАЗЕНДА АЛЬГОДОЕЙРА.

Ця фазенда знаходиться у муніципію Гварупуава, положена між ріками Ігвассу, Жордон і Кавернозо та кампами «Кандоу»; віддалена 15 миль від Гварупуави, 5 від колонії Шопінь (Chopin), а 4 від Мангейріні. Під сю пору ряд заходиться над переведенем каросової дороги, яка зачнеється на 46 кілометрі від дороги Гварупуава — Фоз до Ігвассу, буде прямувати до колонії Шопінь, перетинаючи тим чином фазенду Альгодоейро і дійде аж до порту С. Марія на ріці Ігвассу. Рівнож вневдовзі має получитися Мангейріню з тим самим портом С. Марія.

Ясним отже є, що торговельне положення цієї фазенди є перворядне. Землі гервові і до управи значені: додаються до управління почавши від цукрової трощі — канни (налодяться там теж дві фабрики добре уряджені і кілька підрядних), аж скінчивши на тютюні і збіжах задля різнородности клімату. Тепер сю землю, якої поверхня виносить 11 тисяч алькерів, ділять і мірять, та приймають кольтоністів, які мо-

воката. Ці три остали у Львові як офіційні заступники Української Народньої Республіки, а інгерновано їх за це, що хотіли перед місією антанті пожалувати ся на знуцання, яких допускаються Польки на українським народі.

2. Бувших соймових і парламентарних послів: др. Володимира Загайкевича адвоката, від 11. падолиста 1918; др. Володимира Бачинського адвоката; др. Курівця лікаря (опісля виміняний); о. Степана Онишкевича пароха; Іриця Тершківци властителя реальности; Вячеслава Будзиновського (опісля звільнений); Льва Левицького радника суду (опісля звільнений); др. Теофіля Кормоша, адвоката (котрому після півтора місячної тюрми вдалося втечи); Івана Кивелюка надрадника і члена Краєвого Виділу.

3. Около 1000 священників, з яких щойно в серпні 1919 деяких випущено з табору інтернованих, але їх рівночасно конфіоновано так, що прим. із перемиської дієцезії сидить тепер багато священників і 46 монахів Чина СВВ. Між інтернованими священниками знаходяться дійсні крилошани і консісторські совітники, декани, катехити, парохи і т. п. як: О. Богачевський, крилошанин перемиської капітули (тепер звільнений), о. Березовський, консістор совітник, 90-літній старець, якого спна священника в 1914 році повісив безвинно польський

Atlantica *Luzitana*
Curitibana — Porter

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ ПРОДУКТА ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А. (ул. Ігвасу. — Куритиба)???

ПИВА
ЯСНІ: Атлантика, Люзитяка, Гамбург, Куритибана, Паравансе; **ТЕМНІ:** Мюнхен, Кульмбах, Демократа, Портер.

НАПИТКИ:
Атланта, Більц, Вода Столова, Женжі-бре; **ГАЗОВИ:** з Цитрини, Абакаші, Маші, Помаранч, Содова вода.

Панове Хлібороби! Купуємо кожду скількість ячменю і платимо найлучші ціни! Роздаємо також насінє ячменю за контрактом і продаємо вибиранє насінє ячменю.

Сухі дріжджі Атлантики є найлучші і економічні.

Одинокий склад нашої пивоварні у Прудентополи в домі п. М. Козловского.

НАЙБІЛЬШИЙ СКЛЕП
ВАСИЛЯ ВОЙТОВИЧА
у Прудентополи

Містить усякі найпотрібніші знаряди господарські — рільнічі, як також ріжного рода матерій, від найтанших до найдорозших: касеміри, чисто вовняні пали, готові убраня, коци, полотна, хустки, стяжки, капелюхи солом'яні, нитки до шити, вишиваня і ручних робіт, зимові шалі, перфуми, перфумованє мило, скло, начинє кухонне, залізо, машини до шити, порох, шріт, футети, славна паста «фаворита», шнурівки, книжки, та прибори шкільні.

Напитки краєві і заграничні.

На складі завжди: хміль, олій до фабр, свічки стеаринові, а подостатком мукі найліпших марок, соли меленої, грубої і рефінованої столової, нафта, тютюн, риж, цукор, фарина кукурузяна і мандьокова, фасоля, кава палена і зернятами, чай з Індій.

Скуповую на більшу скалю герву і инші продукта кольонійні.

Wasilio Woitovycz
Prudentopolis Parana

Шопинь, перетинає і дійде аж до порту С. Марія на ріці Ігвасу. Рівнож вневозі має получитися Мангейрню з тим самим портом С. Марія.

Ясним отже є, що торговельне положенє цієї фазенди є перворядне. Землі гервові і до управи знамениті: придаються до управління почавши від цукрової трощі — канни (налодяться там теж дві фабрики добре уряджені і кілька підрядних), аж скінчивши на тютюні і збіжах задля ріжнородности клімату. Тепер сю землю, якої поверхня виносить 11 тисяч алькерів, ділять і мірять, та приймають кольоністів, які можуть заселити 2 тисячі алькерів котрі будуть поділені на льоти по 10 алькерів шоби улєкшити купно претендентам.

Що до купна і инших інформації належить зголошуватись до п. Івана Лєха в Прудентополи.

Позір Україні оселі Прудентопільської!

Заким маєте гадку іти в процес, або до суду то вступіть, та порадьтеся п. В. Лопатюка, Всякі записи, розписи, рекремента, шоб они були добрі, мусять бути добре зроблені. Зробити може найлучше, лиш свій чоловік.

Тому ідіть, предлоїть своєю українською мовою, а п. Василь Лопатюк залагодить добре, тай і тано.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА
ЛІНІЯ ЕСПЕРАНСА — ПРУДЕНТОПОЛІС

Поручаємо наш ново-отворений склеп, в котрім мож набути всего — добре і танє.

Маємо всякі матерії, капелюхи, убраня готові, пали парасолі, як також всякого рода залізя.

Продаємо сіль, муку, каву в зернятах і мелену і все, що тільки забажаєте.

Ціни умірковані і продається все танше, як у инших торговлях.

Купуємо, герву, мід, віск, масло і прочі продукта кольоніяльні.

Пам'ятайте, що вже раз треба поняти сей великий клич: „СВІЙ ДО СВОГО!“

З глибоким поважанєм
Семчишин — Опушкевич & Спілка.

ПОТРЕБА РОБІТНИКІВ до рубаня дерева до палива, як і до залізниці і дорментів. Платня: від метра дерева по 1\$500 на місци (у лісі); за дормента по 1\$600 так само на місци. Знаряди робітничі привезти зі собою. Зголошуватись до Петра Новацкого. Nova Galicia — Estado S-ta Catharina.

Кривава книга.

11)
МАТЕРІАЛИ ДО ПОЛЬСЬКОЇ ІНВАЗІЇ НА УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ 1918/1919 РОКУ.

(Дальше.)

1. Др. Кирила Студинського проф. університету, Володимира Охримовича адвоката і директора Тов. взаїмних обезпечень «Дністер», др. Льва Гавкевича ад-

конфіоновано так, що прим. із перемиської дієцезії сидить тепер багато священиків і 46 монахів Чина СВВ. Між інтернованими священиками знаходяться дійсні крилошанє і консисторські совітники, декани, катехити, парокси і т. п. як: О. Богачевський, крилошанин перемиської капітули (тепер звільнений), о. Березовський, консистор совітник, 90-літній старець, якого єпископ священика в 1914 році повісив безвинно польський аудиторав на австрійській службі др. Загурський, о. М. Цегельський, консисторський совітник, 73-літній старець, крилошанин-парох, о. Фр. Рабій консисторський совітник і декан, о. Пєлєх, о. Петрицький, о. Король, о. Щербалюк, о. Юрчинський, о. Мороз декан, о. Косоноцький декан. Далі:

4. Адвокати: Др. Старосольський (вмінаний), др. Секєла, др. Ардан (опісля увільнений) др. Станько, др. Кобилецький др. Волошин, др. Калитовський, др. Банд, др. Воробець, др. Санецький, др. А. Чайковський і др.

5. Інженіри: В. Малішевський, Шеховиц, Пацлавський (опісля звільнений).

6. Лікарі: Др. Овчарський, др. Куровець (звільнений), др. Гвоздецький, др. Петрушевич, др. Тресньовський, др. Сінкевич, др. Сафіян і др.

7. Сотки всякого роду урядників, директорів і професорів, підурядників і служби як прим. радники і урядники судові: Н. Стефанович, Колодій, Шехович, Устиянович, А. Крїса, Насада (увільнений). Далше: А. Ярема директор ліцея, А. Сабат, гімназ. проф. І. Білинський, директор. М. Марко, урядник Української Шадниці. Жуковський, інспектор торг. Загайкевич ревідєнт залізниць, Стефаншин офіціал, др. Н. Сабат директор гімназії, Мурин директор народної школи о. Навроцький, інспектор шкільний (увільнений), Щирба Лев проф, гімназії і багато инних.

8. З пань прим: Козаневичева, жінка державного секретяра, Кальновичева жінка інженіра, Ніжанковська, Криськова, Дроздовська, Михалецька з мужом (малолітні діти осталиєя дома без опіки), Анастазія Відий з 6-тижневною дитиною (в Бригідках), Анастазія Звір з 5-літнім хлопцем, Анна Зелена з 6 малолітніми дітьми і т. д. Старухова, жінка парламентарного посла, та инші жінки з дітьми від 2—10 літ.

Деяких з цих інтернованих в межє часі вицушено на полях.

(Далі єще)

Гавриїл Н. Пірес

КУРИТИБА

Площа Мунісіпал ч. 1—4
Скринка почтова ч. 74 — Телеф. ч. 172
Адрес телеграфічний: „Gabriel“

МАТЕРІЇ — АРМАРНЬОС.

Продаж гуртовна.

Одинока фірма, яка спроваджує товари впрост з першорядних фабрик краєвих і заграничних.

Представитель фірми, М. Войтович, об'єджує Парану, С. Катарину, Р. Гранде.

СКЛЕП
НИКИТИ ДОНЬКА
в місті Іраті

є знаний усім, так в Іраті як і з подальших околиць зі свого великого склепу, який отворив оше в р. 1908 у великім мурованім домі враз з приютом для подорожуючих до Прудентополя і звідтам до Іраті. Кождий, хто заїде у його дім, знайде вигідну обслуґу, як також зможе набути у склепі усе, що йому потрібне до ужитку домашнього і рільнічного.

Купую герву-мате і инші продукт хліборобські.

В разі потреби винаймаєсь власна фіра до Прудентополя і кольній Іраті.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА

ОДРЕЦЬКИЙ — КОЗАКЕВИЧ

ІРАТІ — ПАРАНА

ПОРУЧАЄМО усім Українцям в Іраті і подальших околиць товари нашого склепу, який є завжди заосмотрений в ріжнородні фазенди, Seccos e Molhados, залізя, начинє кухонне і прочі знаряди рільнічі.

СКУПОВУЄМО ГЕРВУ, ВІСК, МІД, і инші продукта кольоніяльні.

Випродаж гуртовна і деталічна.

Для пп. Каросників кукурузи і січки не брак!

ODRECKYI & KOZAKEVYCSZ

Iraty — Адреса телеграфічна „Kozak“ — Parana